UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Trigesimussecu[n]dus ar. de delictis militu[m] simplicium. De multiplici militia. De Gothis militibus recuperantibus Hispaniam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

imburſent.qđ iuri cõmuni non conuenit.xvj.q.j.§.ecce.ſ.⁊
ij.et.c.cunctis.⁊.q.vij.nullus omnino.vbi de hoc.ex̄ de he
reti.ad abolēdū.§.fi. de of.archidia.cū ſatis.vbi de hoc.ni
ſi forſan ſup his ſint a ſe.ap. priuilegiati ſpecialiter: ſicut
apparet in duce burgundie:cui⁹ capella multis ꝑuilegijs
eſt munita.ex̄ de priuil.cum capella. Ut tñ ſcias ꝙ alicui
clerico in aliqua dignitate cõſtituto ne videat̄ priuilegiū
perſonale.ex̄ de of.del.qm̄ abbas.talia ꝑpetuo cõmittan/
tur.alS laicus nō debet ſe de talibus intromittere:nec ha
bere pōt poteſtatem cõmittendi curā anime ſue/vel vxo/
ris/vel familie cui vult.xcvj.diſt.bene quidem.xvj.q.vij.c.
ſ.⁊.§.cum ergo in noua.et.c.ſequē.vſqꝫ ad.§.vt ergo. Nec
em̄ licet laicis eccleſias regere:nec oblationes accipere.
x.q.ſ.q: ſacerdotes.⁊.ij.c.ſeq.et videt̄ ibi dici/ꝙ tales ſunt
excõmunicati ipſo iure.nec mirum:quia nec etiā ſacra va/
ſa vel veſtimenta ab inſacratis hominib⁹ tangi debēt. de
cõ.diſt.j.in ſancta.et.c.veſtimenta. Generaliter etiā ꝓhi/
bitum eſt omnibus laicis/ꝙ de ſpūalibus ſe nullatenus
intromittāt.de elec.maſſana.de arbi.cõtigit.de iudic. de/
cernimus. de ꝑſcrip.cauſam. de deci. ꝗuis.c. ꝓhibemus.
nec videt̄ excuſare epiſcopi authoritas in hac ꝑte vt ibi.⁊
lxxxix.di.iudicatū.¶ Quarto:q: liberos homines ſubij/
ciūt ſeruituti: ⁊ eis graues exiſtunt.xiiij.q.v. nō ſane. quū
tamen nullus liber ſeruus debeat fieri: niſi qñ vendit ſe
ad precium participandam.xxix.q.ij.relatū. Sed ſicut di/
cit Salomon:breue regnum nō parcit ſubditis.quia in la
ta gente gloria principis:⁊ in diminutione ꝑpl'i contritio
principis denotat̄. Prouer.xiiij.et adde qđ ſcripſi.s.in pri
ma ꝑte in ar.lxij.ꝟ.vj.conditio.ſ.q.iiij.§. Itē in pctō achor.
et.ꝟ. Item dauid. ¶ Quinto:in licitis ſuis ſuperioribus
inobedientes exiſtunt:⁊ plerūqꝫ q: pauperes ſunt:ipſos
contēnunt.vnde peccatum idololatrie incurrunt.j.Reg.
xv.xxiij.diſt.§.verū.xxiij.q.j.quid culpatur.vbi de hoc. et.
q.v.cū miles.vide qđ legit̄ ⁊ no. ex̄ de tēpo.or. ad aures.
¶ Sexto:q: ꝓpria temeritate vxores a ſe reijciūt.⁊ alias
intromittunt/credētes ſibi neſcio ex qua corruptela ꝯſue
tudinis hoc licere. ex̄ de diuor.porro.et de ſponſa.c.j.vide
qđ no.ex̄ de adulte.c.fi.xxxiij.q.ij.quos de⁹. ex̄ de tranſac.
c.fi. ¶ Septimo:q: ex adulterio nati ſepe ſuccedūt: et ſic
iure ſuo priuāt heredes legitimos qui deberēt ſuccedere.
nec ſaluari poterunt niſi diſpenſet̄ cū eis per ſuū ſuperio/
rem. ex̄ qui fi.ſint le.per venerabilem.⁊ no.s.eodem.§.ex/
pediti.in fi.ꝟ.poſſunt imperatores. in additione.xx.ar.
niſi reſtituāt.ex̄ de peni.⁊ re.officij.de vſuris. cum tu. ha/
bet̄.s.§.primo poſt imperatorū ꝑus.ꝟ.xviij. ¶ Octauo:
q: nō ſeruant iuſtitiam pauperi maxime nō habēti qđ of/
ferat.xj.q.iij.pauper.quem etiam frequenter ſuſpendunt
ꝓ modico.et ideo qñqꝫ ſine iuſtitia occidunt̄:ſꝫ qui nō ti/
met iuſtū iudicem:nō credit eum beneuolum vel pacificū
inuenire.xxiij.q.v.regū. ¶ Nono:quia epos ⁊ alios cleri/
cos non honorāt:ſicut debēt.ex̄ de ma.⁊ obe.ſolite.ſed eis
iura ſua ſubtrahūt:⁊ plerūqꝫ ſubijciunt ſeruituti: de quo
tenent̄ in tremēdo iudicio reddere rationem:quia hoc fa
ciunt contra iura.diſt.j.ius publicū.xj.q.j.ꝯtinua.de iure/
iu.ꝑuenit.j.⁊.c.nimis de iure.⁊.c.ſe. ¶ Decimo:q: de faci/
li et ꝓ nihilo faciunt guerras:quas et ſi magna eſſet cau/
ſa:ſub authoritate ꝓpria facere non deberent.legit̄ ⁊ no.
xxiij.q.ij.in ſumma.⁊.c.j.⁊ dixi.s.§.primo.ꝟ. eſt aūt iuſtū.
et in additione ibi. ⁊ in ſumma Oſtiē.de tre.⁊ pace.§.qđ
ſit iuſtū bellū.et ꝑ Innocē.de re.ſpo.olim.j. ¶ B Sex

Pax q̄re nō ſit inter mortales.

ſunt cauſe quare pax non eſt inter homines. Prima/quia
nō puniunt̄ maleficia. Eccl'S.viij. Quia non profert̄ cito
cõtra malos ſententia:abſqꝫ vllo timore filij hominū ꝑpe
trant mala. Secūda/abundātia tēporalium. Geñ.xiij. Fa
cta eſt rixa inter paſtores gregū Abraam et Loth. Iaco.
v. Unde bella et lites ⁊c. Tertia/q: non occupamur in pu
gna contra demones. Ideo non pugnamus vt homines.
Ephe.v. Non eſt nobis colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſan/
guinem ⁊c. Quarta/quia non conſideramus dāna guer/
re:in qua iniuſta ꝑdimus animā corpus et res. Quinta/
quia nō cõſideramus/ꝙ dubius eſt euentus litis. ad hec
duo.ij.Reg.xj. Sexta/q: non cõſideramus et ſeruamus
precepta dei. Baruch.iij.ibi/Si in via dei ⁊c. Eſt autē pax
trāquilla libertas.a pacto data.poſterius vero accipitur
pax fedus initum primū ſm Iſido.ad hec.xxiij.q.iij.illi.
Guerra ē aſpera:pax dulcis.xxiij.q.j.noli. ¶ Undecimo:
q: non ſoluūt decimas:vt.s.in ar.xxj.§.poſt imperatorū.
ꝟ.ix. de regib⁹ dictū eſt. ¶ Duodecimo:q: ſi qs vaſallorū
ſuorū vel hominū quādoqꝫ offendat in aliquo:ipſum nul
la lata ſententia exheredāt:iuris ordine nō ſeruato:et di
cunt ſibi ius:vel ipſimet ſententiam ferunt ſicut placet:et
poſtea exequūtur/cõtra iura. C.ne quis in cauſa ſua iudi
cet.vel ius ſibi dicat.in rubro,⁊ in nigro. C.de his q̄ ad ec
cleſias cõfu.damnamus. C.de iudic.nullus.ff.quor lega.
l.j.legit̄ et no.xxiij.q.iiij.inter querelas.xvj.q.vj.c.j.⁊.ij.et
ideo tenentur ad reſtitutionem:quia nihil intereſt vtrum
hoc fiat nulla lata ſententia: vel vitioſe lata.ff.qui ſatis
da.co.quotiens.ff.de acq̄.tu.l. nulla differentia. ¶ Tre/
decimo:in iuſtitia differēda. Nā ⁊ ſi qui de talib⁹ inueniā/
tur qui nullatenus forſan vellent iniuſtā ferre ſenten/
tiam:tot tamen dies aſſignant:⁊ tot affligunt partes la/
boribus et expenſis:ꝙ aut cogunt̄ iuri ſuo renuntiare:vel
ipſum vēdere:vel alS cõponere ſup ipſo ſicut alS legit̄ ex̄
de reſcrip.nõnulli. Ideoqꝫ tenēt̄ur ad reſtitutionē totius
intereſſe.⁊ alS puniri debent.ar. ex̄ de reſcrip.c.fi.§.fi.⁊.c.
ceterū.in fi.⁊.C.de iudic.ſancimus.⁊.l.ꝓperādū.§.illo ꝓ
cul dubio. ¶ Decimoquarto em̄ peccant in cõcuſſionib⁹. Concuſſor.
Eſt autem cõcutere aliqua petere vltra debitum ratione
officij alicuius. Dicit̄ autem cõcutere qui ꝑ oppreſſionem
et minas extorquet pecuniā.ff.de cõcuſ.l.j.⁊.ij.et no.xxij.
q.j.paratus.in vlt.glo.ſm Canoñ. Concuſſor: punit̄ pena
quadrupli.et etiā ſm.l.no.xxiij.q.j. militare.in gloſ.fi.et
rapinis in talcis ſpolijs et homicidijs.ſup quo vide ex̄ de
rap.c.j.de iureiu.ſicut.⁊.j.c.ij.xxiij.q.viij.vt pridem. peccāt
et in omnibus alijs in quibus imperatores et reges pec
cant:que.s.ſcripta ſunt in.§.duobus precedentibus.

¶ Articulus.xxxij.

Expeditis ſuperiori/
bus dignitatibus ſecularibus/ad ſtatus pri/
uatorū ſeculariū deſcendamus. ¶ A Pec
cant autē milites maxime in gallicia in qua
pue cõmuniter de rapina viuūt. Primo ſeculares ſimpli
cis militie: quia non ſunt contenti ſuis ſtipendijs:ſed con
cutiunt homines contra ſententiam Ioā.bap.dicētis eis
Luc.iij. Neminem cõcutiatis: neqꝫ calūniam faciatis eſto
te ꝯtenti ſtipendijs vrīs.xxiij.q.j.parat⁹.ad fi.⁊.c.militare.
in fi.et.lxxxvj.di.nō ſatis.in fi. ¶ Scdo peccāt ipugnādo
ſepe priꝰ: ⁊ dñm cui ex forma fidelitatis ſeruire tenent̄.ff.
de iuſti.⁊ iur.vt i.ff.de reli.et ſump.fu.minime.xxiij.q.j.qđ
culpat̄.et.c.ſumma militie.xxij.q.v.de forma. ¶ Tertio q:
fauent in illicitis manifeſtis alS ſecus.xxiij.q.j.quod cul
pat̄.dñis:et ſeruiūt in iniuſtis bellis: q̄n potius deberent
recognoſcere imperatorē celeſtē.xj.q.iij. Julian⁹.et.c.qui
reſiſtit.et diſt.viij. q̄ cõtra. Sic fecerūt illi chriſtiani mili
tes thebeorū dicentes Maximiano precipienti eis cõtra
chriſtianos ſeruire. Milites ſum⁹ inquiūt imperator tuꝰ:
ſed tamē ſerui quidem libere cõfitemur dei.tibi iuſtitiam
debemus:illi innocentiam.a te ſtipendiū laboris accipi
mus:ab illo vite exordium ſumpſimus.ſequi in hoc impe
ratorem nequaqꝫ poſſumus/vt authorem deum negem⁹
ſi non compellimur vt offendamus:tibi vt fecimus hacte
nus parebim⁹:ſin aūt illi parebimus potius ꝙ tibi.dexte
re noſtre aduerſus impios pugnare:ac inimicos ſciunt la
niare:pios et cõciues neſciunt.pugnauimus ſemꝑ ꝓ iuſti
tia.ꝓ pietate.pro innocentium ſalute.pro fide.hec fuerūt
nobis hactenus ꝑcia periculorū.quo ergo pacto cõſerua
mus tibi:ſi hec deo noſtro non exhibemus? Iurauimus
primū in ſacramēta diuina:iurauimus deinde in ſacramē
ta regia.nihil nobis de ſecundis credis eſſe neceſſe: ſi pri

Pax q̄d ſit.

Milites in quo plerūqꝫ offendūt.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ma p̄cepimus: ad hec. xi.q.iij.non enim.c.ſi domin9.c.q̄
reſiſtit.c.imperatores.c.ſi is qui preeſt. ex̄ de tēpo. or.dile
ct9.vbi de hoc.r.c.ad aures.vbi de hoc.ij.q.vij.nō pōt. Nō
pōt erga homines eſſe fidelis: qui deo extiterit infidelis.
Ex dictis patet ꝙ chriſtiani milites poſſunt ſeruire ſarace
nis: et aliis infidelib9: ſ; nō cōtra chriſtianos: vel in eo qđ
eſt cōtra deum: vt pre.c. Julianus.r.xxiij.q.j.q̄d culpat.in
fi.r.xv.q.vj.iuratos. ¶ Quarto in torneamētis maxime
in francia.ex̄ de torneā.ꝑ totū. ¶ Quinto in duellis: que
tota die offerunt et accipiūt contra id qđ legitur r no. ex̄
de pur.vulgari.per totū.r cleri.pug.in duello.ꝑ totū.r.ij.
q.v. monomachia.h etiā ꝓhibet lex romana. C.de gladi.
l.j.li.xj. Sed hiſpani ſui homicide r dei tētatores.xxij.q.ij.
q̄liter.nec de canonib9: nec de legib9 curātes paſſim duel/
la offerunt et recipiūt ex eorū ꝓfanis ordinationib9 et cō
ſuetudinib9: que contra dei r eccleſie leges non valent.x.
diſt.r.xj. quaſi per totum. ¶ Sexto quia accipiunt ſtipen
dium et non ſeruiunt. vnde ad reſtitutionē tenentur: vel
ſeruiunt: ſed non cum tot equis ſicut debent: et ſic defrau
dant dn̄m: ſicut dicimus de clerico qui recipit beneficium
ꝓpter ſeruitium et officiū. lxxxj.diſt.ſiquis ſacerdotū.nec
ꝓcuratio dāda eſt niſi viſitanti et laboranti.ex̄ de cenſi.cū
inſtantia.j.reſo.r.c.ꝓcurationes. exꝓſſum.r.c. cum vene/
rabilis. Et ꝓpterea renuit beatus Martinus Juliani ce
ſaris donatiuū non ꝓponens amplius militare: vt habet
in ſua legenda. ¶ Septimo cōputant ſe inter milites an/
teꝙ ſint inter milites tranſlati: et in eorū numero cōputa
ti cōtra.l.ff.de mili.teſta.ex eo tēpore.r no.ex̄ de priuile.q̄
dam. ¶ Octauo quia poſt militiam/et exercitium eius in
bellis aliqui ad ordines ꝓmouentur. qđ fieri non debet:
vt legit et no.l.j.di.ſiq̄s poſt.et ſuꝑ hoc vide qđ no. Inno
cē.de poſtu.pre.c.vlt.et in ſpec. de legato.§.ꝑniſimus. ṽ.
ſed quid de iudice. ¶ Nono quia non militant ꝓpter deū
nec ꝓpter rem publicam: ſ; ꝓpter p̄dam et diuitias augē
das: qđ eſt peccatū damnabile ſm Aug.xxiij.q.j.militare.
¶ Decimo quia multi militū maxime in lōbardia/tuſcia/
et in patrimonio beati petri/recipiunt militiā a ꝓpriis cō/
ſanguineis vel amicis: nō ab imperatore vel regibus vel
aliis ꝓncipib9: nec characterē. de charactere iſto vide In
nocē. de ſacra.nō ite.c.vlti.de eta.et qua.cū contingat.r.j.
q.j.ꝙ quidā.et ex̄ de ſen.ex.ſi iudex.li.vj. recipiunt milita/
rē.vnde nec veri milites debēt dici. maxime quum plures
eorū ſint ruſtici/ipſi et genus eorū.ad hec vide qđ legit et
no.pre.c.j.q.j.ꝙ quidā.r in glo.quifore. ¶ Undecimo q:
ſepe fugiunt de bellis iuſtis: r dominos deſerūt inter ho/
ſtes.vnde et infames ſunt.vj.q.j.infames.r tales rei ſunt
leſe maieſtatis.ff.ad.l.iulia.ma.l.iij.r capite puniūtur: ni/
ſi dn̄m defendere non potuerint.ff.de re.mili.omne.§.qui
in acie.r no. pre.c.infames.in glo. tales. ¶ Duodecimo
quia vilificantes ſe adſumunt aliquotiens officiū ꝓcura/
tionis.contra.l.C.de ꝓcura.l.milites.ff.de procura. filiuſ/
fami.§.veterani.r no.ex̄ de poſtu.ꝑ.bone.j.i gloſ.j. ¶ Ter
tiodecimo periuri ſunt: quia nō ſeruant cōmuniter iura/
mentū qđ preſtant/non exitaturos ſe mortem pro ſalute
rei publice.legit r no.ij.q.j.prohibent.gloſ.j.r accuſatiōis
officiū adſumunt cōtra.l.illā canonizatā. ¶ Decimoquar
to cū abſunt a ſeruitio reipublice cōmeatu nō accepto: et
cum in domo ſunt: cōmeatu accepto volunt gaudere pri/
uilegio militari: et ſtipendiū habere cōtra.l.ff.ex qui.cau.
maio.l.miles.r.l.qui mittunt.et no.ex̄ de cōce.pre.quia.in
gloſ.ſic miles. ¶ Decimoq̄nto q: aliqui poſt ſolennē pe/
nitentiam redeunt ad militiam ꝯtra cañ.xxxiij.q.ij.de his.
et.c.latorem. An miles qui non exercuit ſeua ſi viuat cleri
caliter: gaudeat ꝑuilegio clericali: vide Innoc.de apo.c.
j.et qđ legit r no.l.j.diſt.ſiquis poſt. ¶ Decimoſexto quia
multi ex eis poſtꝙ occiderūt p̄sbyteros: vtunt militia cō/
tra cañ.concilium magū.ex̄ de peni.et re.c.ij. ¶ Decimoſe
ptimo q: nō vtuntur militia ad id ad quod eſt inſtituta/
ſcilicet propter iniuriam propulſandam/et propter vindi
ctam cōtra impios proferendam.xxiij.q.j.§.j. ¶ Decimo/
octauo nō ſeruant actus et modos militares: qui ponunt
per Iſi.j.di.ius militare.quia neq; vacāt militie: ſe cōmeſ/
ſationib9/immūditiis/haſtiludiis/r negotiis mercatorū/
venationib9/aucupationibus: et tota eorū vita ꝑ ut cōm
niter eſt vane glorie et deſideriis carnalibus militare cōtra
apoſtolū Petrū.j.Pet.ij. vnde Bern. Carni militamus
gule illecebris ſeruiēdo: luxurie morib9 obſequēdo. Sed
arma militie chriſtiane non ſunt carnalia: ſed potius deo.
ij.Cor.x. ¶ Arma aūt chriſti militum ſunt.vj. que ponit
apoſtolus ad Ephe.vj.ſc; cōtinētia: qđ eſt cingulū hone/
ſtatis. lorica iuſtitie.calciamenta pedū/exempla ſanctor.
ſcutū fidei.galea ſpei.gladius ſp̄us/qđ eſt verbu; dei. Nā
nedum de milite ſpūali.ſc; religioſo vel clerico.j.q.iij.ſal/
uator.r.liiij.diſt.c.j.ſed etiā de tēporali pōt intelligi verbū
apoſtoli.ij.ad Timoth.ij. Nemo militans deo implicat ſe
negotiis ſecularibus.lxxxviij.diſt.c.ij.xxj.q.iij.c.j.r.ij.ex̄ ne
cleri.vel mo. c.j. et de tali dicit apoſtolus in pre.c.ad Ti/
moth. labora ſicut bonus miles chriſti.et aliqui eorū vſu/
rarum voragini.ex̄ de vſu.vſurarū voragini.li.vj.ſicut vi/
liſſimi ſuam militiam vituperātes. ¶ Decimonono quia
militant nocendi cupiditate.vlciſcendi crudelitate: rebel
landi feritate: dominādi cupiditate cum omni implacabi
litate: q̄.v.ꝓcipue ſm Aug.in militia cōdemnant.xxiij.q.j.
quid culpat.in prin.r.c.apud.nā hac intētione militia de/
bet agi vt mali coerceant: et boni ſubleuent vt ibi. ¶ Ui/
geſimo non intendūt cōmuni vtilitati in militando: ſ; pri
uate cōtra id.xxiij.q.j.ſumma.r.q.viij.vt pridē. ¶ Vigeſi
moprimo non obediunt ſuis ſuꝑioribus in vtilibus et lici/
tis vel in dubiis/ꝯtra id.c.ſumma.r.c.quid culpatur.in fi.
¶ Uigeſimoſecūdo vſurpāt vltra ſtipēdia ſua/ꝯ id.xxiij.
q.j.militare. ¶ Uigeſimotertio ſine legitima authorita/
te ſuꝑioris occidūt homines: vel faciūt guerrā/ꝯ id.xxiij.
q.ij.iuſtū.r.q.v.miles. ¶ Uigeſimoquarto quia ſimoniā
ſepe cōmittūt.vñ magis peccāt ꝙ clerici eccleſie milites:
qđ eſt ſatis mirandū.j.q.iij.ſaluator.ſed ibi in gloſ.q̄ inci/
pit/cōtra ponit q̄re. ¶ Uigeſimoquinto quidā poſt ſolē/
nē penitentiam.de ſolēni penitentia.l.di. penitentes.c.in
capite.r.c.vltimo.fiunt milites/contra id qđ legit r no.l.
diſt.ſiquis poſt. ¶ Uigeſimoſexto quia in ſua militia nō
gradatim: ſed prerupte r indiſcuſſe ad honores ꝓmouē/
tur.lix.diſt.ſi officia.in prin. ¶ Uigeſimoſeptimo inuiti in
iuſto bello pugnant ſicut ignaui: vñ r carent merito: quia
voluntariū militem eligit deus.xv.q.j. non eſt. ¶ Uigeſi
mooctauo ante victoriam dimittunt bellare: vel militiam
ante tempus.ex̄ de renū.c.j. Non enī debent ſolui milites
niſi cōpletis ſtipēdiis. C.de his que nō expleſti.l.iij.r no.
pre.c.j.pri.al. ¶ Deponit autē miles.interpoſitio eſt vſq;
ad ṽ.ſeq.xxviij. ſiue exauthorat ſiue degradat.ſuꝑ quo vi
de Innocē. de reſti.ſpo.in lris.de peni.r re.c.ij.de teſti.te
ſtimoniū.r ex̄ de penis.degradatio.li.vj. Eſt etiā duplex
militia.ſpūalis et ſecularis.lix.diſt.ſi officia.xxiij.q.viij. re
prehenſibile.r.j.q.iij.ſaluator.vide qđ no.xxiij.q.j. milita/
re.in glo.cū ergo. Nemo autē pōt militare deo r mūdo.ij.
ad Timoth.ij.xxj.q.iij.c.j.r.ij. vnde non debet eſſe alliga/
tus aliis qui militie ſpūali eſt aggregādus.liiij. diſt. null9
¶ C De gothis militib9.xxiij.q.viij.cōuenior. Et ſcias
ꝙ iſti/recuperauerūt hiſpaniā.viij. annis cum rege Pela
gio.et hoc teneas ꝙ a legione de hiſpania vſq; ad montē
peſſulanū: gothi: de quibus. xxiij.q.viij. conuenior. vnde
ꝓpe memauſū illa contrata vocat gothia: ſunt/exceptis
nauarris: qui fuerūt hiberici.et r quidā dicūt armeniani
vt dicit Priſcianus in.vj.li.a legiōe vſq; ad hiſpalim fue
rūt Romani tēpore Pompei et ceſaris.vñ Lucanus: Ul
tima funeſta concurrunt ꝓlia mundi. vnde in epiſcopatu
vlixboñ.vocat mons pompei.ſm Joan.de deo. ¶ Uige/
ſimonono quia captos in bello/ſepe interficiunt contra
Aug.dicentem. Uictori capto miſericordia iam debet.ſi
pacis ꝑturbatio nō timetur.vt ibi legit et no.xxiij.q.j.no/
li.in fi. ¶ Trigeſimo quia hodie milites cōmuniter ſunt
predones maxime in hiſpania cōtra id Aug.dicētis. Qua

Arma militum chriſti.

Militia duplex.

dam ꝓuidentia militibus ſtipendia cõſtituta ſunt:ne dū
ſumptus querit: predo graſſet.xxiij.q.j. militare. graſſari
eſt ſeuire qḋ ꝓpꝛie ad latrones in nemoꝛe ꝑtinet. legitur
⁊ no.de peni.diſt.j.aut facta.⁊ in glo.ꝙ ſit. Idē dicit Am⸗
broſ.ſup lucā.li.j. ❡ Trigeſimopꝛimo. In pace gloꝛiantur
contra id qḋ dicit Grego.in moꝛal.xxiij.li. Nemo vires ſu⸗
as in pace cognoſcit. Si em̄ bella deſunt virtutū experimē
ta nō ꝓdeūt.ip:ouidus miles eſt q̄ ſe in pace gloꝛiat fortē.

De militia ſpiritua

li. Verbū incarnatū rex noſter eſt: qui in
hunc mundū venit pugnaturus cū dia⸗
bolo. Oēs aūt ſancti qui ante eius aduē
tū fuerūt:ſunt milites ante faciē eiꝰ pꝛe⸗
cedentes.qui autē poſtea veniēt vſq̄ ad finē mundi/ſunt
milites ſuum regem ſubſequētes.⁊ ipſe rex medius eſt in
exercitu ſuo hinc inde vallatus/⁊ ſtipatus agminibꝰ ſuis.
Hug.de ſacra.li.j.pte.j.⁊.c.j. ❡ Chꝛiſtus habet multos mi
lites q̄ vicerūt:ſ; paucos q̄ de fuga reuerſi vin[illegible]ūt:q: tepe⸗
facti difficile reſurgūt. Apo.iij.ibi: Utinam frigidus eſſes
aut calidus:ſed q: tepidus es ⁊c.⁊ ar.de peni.di.j. Bern.
Miles chꝛiſti nec laude extollit: nec vituperatiōe frāgit:
nō diuitijs tumet: nec cōtrahit paupertate: leta contem⸗
nit:⁊ triſtia.ps.xx. Per diem ſol non vret eum:neq̄ luna
per noctem. Hiero.ad nepotianum.

❡ Articulus.xxxiij.

Expeditis nobili⸗

bus:plebeioꝛum vitia ptractemus:⁊ in⸗
cipiamus ab eoꝛū digniouibus.ſ; docto
ribus ⁊ magiſtris: de quibus ꝓpꝛie pōt
dici illud ad Rom̄.j. Dicētes ſe ſapiētes
ſtulti facti ſunt.xlix.diſt.hinc etenim.ꝟ.albuginē.⁊ ſcienti
bonū ⁊ non facienti peccatū ſupple maius eſt. Ia.iiij.in
fi.⁊ de peni.diſt.ij.ſi em̄.vltra colum. et magiſtri maius ſi⸗
bi iudiciū aſſumūt. Iaco.iij.in pꝛin. ❡ Peccāt aūt pꝛimo

Doctoꝛes ⁊ magiſtri q̄ꝰ laboꝛēt vitijs

quia quū indoctos ⁊ minus ſufficiētes ſe ſentiant: faciūt
ſe ꝑ pꝛeces et alia munuſcula ab alijs doctoꝛibꝰ ⁊ in magi
ſteriū ꝓmoueri.⁊ ſibi licentiā dari.de hoc ex̄ de magiſtris.
quāto.⁊.c.pꝛohibeas.⁊ ar.cōtra eos.de eta.⁊ qua. ad au⸗
res.ff.ad.l.acqui. Idem iuris:et illi qui tenentur examina
re et appꝛobare:tenent de ſalario ſic male accepto ad re⸗
ſtitutionē.liiij.di.ſi ſeruus abſente.xxiiij.di.qn̄.ex̄ de eta.⁊
qua.cum ſit.de of.archidi.ea que. Si ſufficienti vel inſuffi
ciēti cōcedat licentia docēdi pꝛo pecunia:nō cōmittitur ſi⸗
monia: ſed crimē cōcuſſionis.C.qḋ me.cauſa.ſi ꝑ impſſio⸗
nem.j.q.j.cōcuſſionis.xxiij.q.j.militare.ſm̄ Hoſ.qui ſic no.
ex̄ de magiſ.in ſumma. Doctoꝛ qui ꝓmouetur a doctoꝛibꝰ
ſubognatiōnō habet immunitatē vt doctoꝛ.C.li.x.de athle
tis.l.j.vix em̄ erit bonus magiſter:qui nō fuit bonus diſci
pulus.ex̄ de elec.cum in magiſtrum.lxj.di. quid pꝛoderit.
faciūt que legunt ⁊ no.xxiiij.q.j.cū beatiſſimus. ſ; nec an⸗
tiqui pꝛo nouis ſunt deſerendi. valde em̄ eſt abſurdū/ vt
noui magiſtri rudes vel impiti pꝛeferant magiſtris anti⸗
quis ⁊ appꝛobatis.lxj.di.ſtatuimus.niſi foꝛte nouo a deo
ſit aliquid melius reuelatum.xcv.di.eſto. ❡ Secūdo pec
cant:q: deſpiciunt ſufficientes ſubditos cathedrari.⁊ ꝓ⸗
pter vitiū arrogantie/ea que ſciunt: recte docere non pñt
xlvj.di.c.j.⁊ tales iniuriam faciunt cathedre.xl.diſt. multi.
❡ Tertio:cōtēnūt ſimplices qui magis volunt vitare vi⸗
tia moꝛū q̄ verboꝛū. xxxviij. di.ſedulo. ❡ Quarto:q: co⸗
nātur differentia ſubtilia non vtilia/cōtra id Ego domi⸗
nus deus tuus docens te vtilia. Eſa.xlviij.vt videant ab
hominibus:⁊ vocētur rabi.⁊ ſic cōfundūt auditoꝛes.xliij.
di.§.ſi.⁊ pcipue in hoc offendunt magiſtri pariſiēſes:⁊ in
anglia:in auxonia/tā ſeculares q̄ religioſi maxime pdica
toꝛes/⁊ minoꝛes.quoꝝ aliquoꝛū arrogantia inexplicabi
lis ⁊ vſq̄ ad illius luciferi Eſa.xiiij.de peni.di.ij.pncipiū.
coꝛruentis/aſcendit:in quoꝛū ſcholis non ꝓphe.non lex
moyſi ſancta.non chꝛiſtus ſapientia pr̄is. nō eiꝰ ſacroſan
cum euangeliū.non apl̄i.non ſancti doctoꝛes eccleſie au
diunt:Sed roboat et reſonat philoſophus idololatra.et
cōmentatoꝛ eiuſdē cum ceteris liberaliū artiū pedagogis
adeo ꝙ in ſcholis ſacre theologie/nō ſermo ſacer:ſ; phi
loſophia legat. Immo nec iam textū ſentētiarum catho
licū legūt lectoꝛes in ſcholis: nec baccalaurij magiſtroꝝ
ſed ad queſtiones pꝛoperāt curioſas:vt ad lr̄am appare
ant:non exiſtant/contra cañ.xxxvij.di.c.ij. Iſti ſunt de qui
bus ꝓpꝛie dicit Hiero.ad damaſuz papā. Phyſici ꝯſidera
tionis oculos trās celum leuantes:⁊ vltra ꝓfundū terra
rum ⁊ abyſſi in quoddā inane demergunt in vanitate ſen
ſus et obſcuritate mentis ingredientes.inſup diebus et
noctibus in arte dialectica ſe toꝛquētes.xxxvij.diſt. nōne.
Innitentes dialecticoꝛū tendiculis: que non tam vincula
ſunt appellāda q̄ phantaſmata.i. vmbꝛe quedam ⁊ ima
gines que cito pereūt ⁊ reſoluūtur.xxxvij.di.vino.Hiero.
in Eſa. Iſti etiā ſunt magiſtri qui ſm̄ vꝛbanū papā omni
vim inuentoꝛū ſuoꝛū ponūt in dialectica ſ; diſputatione
que philoſophoꝛū ſententia definitur nō aſtruendi vim
habere:ſed ſtudiū deſtruendi. Sed nō in dialectica pla
cuit deo ſaluare populū ſuum.regnū dei in ſimplicitate fi
dei eſt:non in cōtentione ſermonis.xxxvij.di.omnem vim.
Hinc etiā Hiero.ſcinīphes ⁊ ranas quibꝰ egyptij ſunt ꝑ
cuſſi:vanam dialecticoꝛū garrulitatem ⁊ ſophiſtica argu
menta intelligit. xxxvij.diſt. §. hinc etiam. Hinc Paulus
theographꝰ ⁊ doctoꝛ ſeraphicus ad Col.ij. Uidete ne q̄s
vos decipiat ꝑ philoſophiam ⁊ inanem fallaciam ſm̄ tra
ditionem hominū ſm̄ elementa mūdi:⁊ nō ſm̄ chꝛiſtū ⁊c.
❡ De talibus etiā ſupbis doctoꝛibus ⁊ magiſtris Greg.
in moꝛal.li.xxiiij.pte.v.c.ij.⁊ trāſferunt.xlvj.di. Habet hoc
pꝛopꝛiū doctrina arrogantiū:vt humiliter neſciāt inferre
quod docēt.⁊ recta que ſapiunt etiā recte miniſtrare non
poſſunt. In verbis em̄ eoꝛū pꝛodit ꝙ quū docēt quaſi in
quodā ſibi vident ſublimatis culmie reſidere.eoſq̄ quos
docēt:vt lōge infra ſe poſitos/velut in imo reſpiciunt.qui
bus nō cōſulendo loqui: ſed vix dñando dignant.⁊.j. At
cōtra doctrina vera tāto vehemētius hoc elationis vitiū
fugit per cognitionē: quāto ardentius ſuoꝛū verboꝛū ia
culis ipm magiſtrū elationis inſequit. Cauet em̄ ne cum
elatis moꝛibus ꝑdicet quē in coꝛdibus audientiū ſacris
ſermonibus inſectat.hucuſq̄ Grego. Hinc idē Grego.in
paſtoꝛali ⁊ transfertur.xlix.di.hinc etem̄.in.ꝟ.quo autem
naſo.ait. Sunt nōnulli qui dum ſe exiſtimari hebetes no
lunt: ſepe in quibuſdā inquiſitionibus ſe plus q̄ neceſſe
eſt exercētes/et nimia ſubtilitate fallunt.vñ hic quoq̄ ſub
ditur.vel grandi/vel toꝛto naſo. Naſus q̄ppe grandis et
toꝛtus eſt diſcretiōis ſubtilitas immoderata:qua dū plus
q̄ decet excreuerit actionis ſue rectitudinē ipſa confun
dit. De iſtis magiſtris quoꝝ totū mūdū eſt legere ⁊ diſpu
tare:⁊ cōmenta curioſa facere:⁊ de penitētia non curare:
ſed carnaliter viuere:⁊ honoꝛes appetere/loquitur idem
Grego.in eodē.c.hinc etenim.ꝟ.lippus vero. Lippus ve
ro eſt cuius quidē ingeniū ad cognitionē veritatis emicat
ſed tamē hoc carnalia opera obſcurāt. In lippis quidem
oculis pupille ſane ſunt:ſ; humoꝛe defluenti infirmātes
palpebꝛe groſſeſcunt.quoꝛū quidē q: infuſione crebra at
terit:etiā acies pupille vitiat. Et ſunt nōnulli quoꝛū ſen
ſum carnalis vite opatio ſauciat: qui videre recta ſubtili
ter per ingenium poterant: ſed vſu prauoꝛū actuum cali
gantur. Lippus itaq̄ eſt cuius ſenſum natura exacuit:ſed
cōuerſationis pꝛauitas confundit.cui bene per angelum
dicitur in Apocal. iij.c. Collyꝛio inunge oculos tuos vt
videas. Collyꝛio quippe oculos vt videamus inungi⸗
mus:quū ad cognoſcendum veri luminis claritatē/intel
lectus noſtri aciem medicamine bone opationis adiuua⸗
mus.hucuſq̄ Greg. Fateoꝛ aūt me nunq̄ magiſtrum vi⸗
diſſe inquātū vt homo ſcire potui: maxime in ſacra theo⸗
logia.⁊ maxime religioſum mendicantem/humilem/pa
tientem/pauperem/oꝛatoꝛem/deſpectum mundo/moꝛti
ficatum;nec penitētiam agentem; nec verum magiſtrum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN